

4D-congres COC 2023 in Oostende

Duurzaam, Doordacht en Democratisch Digitaliseren

Zo'n vierhonderd vakbondsafgevaardigden, genodigden en personeelsleden woonden in Vayamundo, Oostende, het vijfjaarlijkse COC-congres bij. Het congres draaide dit keer om een pittig en uiterst urgent thema: digitalisering in het onderwijs. Maar er was ook ruimte voor ludieke momenten: COC viert in 2023 tenslotte zijn dertigste verjaardag. Uiteraard kregen alle deelnemers vanzelf ook een uitnodiging voor dat feestje.

Op donderdagavond, 12 oktober, sijpelden de eerste congresdeelnemers binnen. Als welkom kregen ze niet alleen een gulle glimlach van de COC-collega's, maar ook de congresstukken en de bijhorende bundel. Op een congres met 'duurzaam' in de titel, konden die natuurlijk alleen maar netjes verpakt zitten in een mooie, viltachtige laptoptas, gemaakt van gerecycleerde PET-flessen. Bij een lekker diner en een glas achteraf, konden de aanwezigen zich al helemaal voorbereiden op wat komen zou. Een enthousiaste percussiegroep zorgde voor een extra portie energie.

Vrijdagochtend opende het congres met een knal. Geheel digitaal gaf secretaris-generaal Koen Van Kerkhoven het congres een memorabel startschot, waarna Mike Alvarez naadloos overnam met een dansduet tussen zijn analoge en digitale zelf. De toon was gezet, de zaal helemaal

klaar voor het fijne welkomstwoord van voorzitter Roger Buntinx, meteen gevolgd door de eerste gastspreker.

Tim Surma, managing director van het Expertisecentrum Onderwijs en Leren aan de Thomas More Hogeschool, hield een uiterst bevolgen uiteenzetting over leren, kennis en digitale didactiek. Op pagina 16 van dit nummer vind je een uitgebreid verslag. Alvast één ding dat veel aanwezigen in de zaal ongetwijfeld graag van zijn pleidooi zullen onthouden: de leerkracht doet ertoe, en heel veel zelfs. Uit onderzoek blijkt dat de persoon vooraan in de klas wellicht zelfs de meest beïnvloedende factor is om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen. Hoe kwetsbaarder het milieu waaruit een kind komt, hoe belangrijker de rol van de leerkracht.

Vlak voor de lunch kreeg Rob Heyman het woord. Hij presenteerde het gebruik van artificiële intelligentie in het onderwijs als een ethisch vraagstuk waarop geen vaststaande antwoorden bestaan. De technologie is er en zal blijven evolueren, maar, nuanceert hij: "Een technologie is niets zonder zijn gebruikers. ChatGPT is op zich niet fantastisch, maar omdat iedereen het nu gebruikt, zien we de potentiële meerwaarde." Meer daarover lees je op pagina 18.

In de namiddag ging het publiek in verschillende werkgroepen met de tien krachtlijnen van het congres en hun amendementen aan de slag. Er ontspannen zich boeiende debatten die de stemgerechtigde leden alle instrumenten in handen gaven om de dag erop een gefundeerde en overtuigende stem uit te brengen. Uiteraard kon dat debat niet van start gaan zonder wat toelichting vooraf. Kris Delcroix van de studiedienst van COC stelde de congresstukken voor. Hij deed dat helder en met welkome knipoogjes naar de onderwijsactualiteit.

Nationaal voorzitter Roger Buntinx verwelkomt de congresdeelnemers.

Gastvrouwen Ines Minten en Katrien Verstraeten praten het geheel mooi aan elkaar.

Waar blijven de ludieke noten, vraag je? Tussen de sprekers door maakten de gastvrouwen (COC-communicatiemedewerkers Katrien Verstraeten en Ines Minten) ruimte voor een grapje op tijd en stond. Hun onschuldige hand trok ook drie keer tien winnaars (dertig jaar COC, weet je nog) die diezelfde avond, live op het congres, een karikatuur van zichzelf mochten laten tekenen door congreskunstenaar Jan Op De Beeck. Na het avondeten gooiden de congresdeelnemers armen en benen los. Op de tonen van de liveband Feelings barstte de fuif los die doorswingde tot in de vroege uren.

Toch was het de volgende ochtend aan niemand te zien. Fris en monter maakte de zaal zich klaar voor de stemming over de krachtlijnen en actiepunten van het congres. Ze werden allemaal met grote meerderheden aangenomen, wat betekent dat COC opnieuw vijf jaar verder kan bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs. Over de krachtlijnen lees je meer op pagina 11.

De Kempense a-capellagroep D-Base zong een vijfde D aan het congres.

Feelings zorgt voor een feestje.

De dag was nog jong en het publiek gretig. Daardoor was er ruimte voor een actualiteitsintermezzo door Emmanuel Roegiers, voorzitter van het sectorcomité hoger onderwijs. De onderwijsverstrekkers zien momenteel alle heil in de schoolopdracht en het lossen van de opdrachtenoemers: het zou een oplossing zijn voor de werkdruk, het lerarentekort, en nog zo veel meer. De ervaring in hoger onderwijs is net ietsje anders, getuigde Roegiers. Je kan daar meer over lezen op pagina 21.

Na de pauze wachtte opnieuw een aangename verrassing: de Kempense a-capella groep D-Base zong een vijfde D aan het 4D-congres. De band wordt onder meer bevolkt door enkele leerkrachten, en speelde dus volop in op clichés en issues uit het onderwijs. Ze warmden de zaal dan ook volledig op voor de enthousiasmerende toespraken van ACV-voorzitter Marc Leemans en secretaris-generaal van COC Koen Van Kerkhoven.

Leemans onderschreef in zijn toespraak de krachtlijn van COC dat de mens de maat der dingen moet blijven: "We moeten het *human in control*-principe herstellen. De mens moet verantwoordelijk blijven. De werknemer mag niet de slaaf worden van de technologie en tegelijk moet de werkgever aanspreekbaar en aansprakelijk blijven, zonder zich te verschuilen achter technologie" (lees meer op pagina 22). Koen Van Kerkhoven sloot zich volmondig bij die stelling aan: "COC wil meegaan met de tijd, maar op

een verantwoorde manier", zei hij. "De coronapandemie bracht aan het licht dat een ondoordachte digitalisering de kwaliteit van het onderwijs kan bedreigen. De technologie heeft de nood aan bekwame leraren niet verminderd, integendeel." (Je leest meer op pagina 23.)

Zoals dat hoort, sloot COC-voorzitter Roger Buntinx af met een korte terugblik op het congres 'over een thema dat niet meer weg te denken valt uit onze samenleving'. "Digitalisering heeft veel positieve kanten", besloot hij. "Maar we moeten ons ook bewust zijn van de gevaren ervan. Hopelijk kunnen we wat we meegekregen hebben op dit congres nu gaan gebruiken op onze werkplaatsen." Dat is ongetwijfeld zo ... De deelnemers konden alleszins naar huis terugkeren met een hoofd vol frisse en aangescherpte ideeën.

Ines Minten

Dertig deelnemers mochten live een karikatuur laten tekenen van zichzelf.

